

The University of the State of New York

REGENTS HIGH SCHOOL EXAMINATION

**ISTWA AK GOUVÈNMAN
ETAZINI****Madi**, 16 Jen 2009 — 1:15 pou 4:15 p.m., sèlman

Non Elèv la _____

Non Lekòl la _____

Ekri non ou ak non lekòl ou an lèt majiskil sou liy ki anwo yo. Epi ale nan dènye paj nan tiliv la, se la w ap jwenn fèy repons pou Pati I an. Pran san w pou w pliye dènye paj la nan kote ki dantle yo tou dousman epi dechire paj repons lan. Apre sa, mete enfòmasyon yo mande nan tèt fèy repons lan. Kounye a, ekri non w ak non lekòl ou a an lèt enprime nan tèt chak paj tiliv redaksyon an.

Egzamen sa a gen twa pati. Ou fèt pou w reponn **tout** kesyon nan chak pati. Sèvi ak plim nwa oswa plim ble fonsse pou w ekri repons yo.

Pati I an gen 50 kesyon ochwa miltip. Ekri repons pou kesyon sa yo nan fèy repons separe a.

Pati II a gen yon kesyon redaksyon tematik. Ekri repons pou kesyon sa a nan tiliv redaksyon an, kòmanse nan paj 1.

Pati III a baze sou plizyè dokiman:

Seksyon A nan Pati III a gen dokiman yo. Chak dokiman akonpaye ak yon kesyon oswa plis. Nan tiliv egzamen an, ekri repons pou chak kesyon sou liy ki vin apre kesyon an. Sonje ekri non w ak non lekòl ou a nan premye paj seksyon sa a.

Seksyon B nan Pati III a gen yon kesyon redaksyon ki baze sou dokiman yo. Ekri repons ou pou kesyon sa a nan tiliv redaksyon an, kòmanse nan paj 7.

Lè w fini egzamen an, ou dwe siyen deklarasyon ki enprime nan fèy repons Pati I a, pou w endike ou pa t konnen kesyon yo oswa repons yo ilegalman anvan egzamen an, ou pa t ni bay ni pran poul nan repons kesyon yo pandan egzamen an. Yo p ap aksepte fèy repons ou an si w pa siyen deklarasyon sa a.

Itilizasyon nenpòt aparèy kominikasyon entèdi sevèman pandan w ap fè egzamen sa a. Si ou itilize nenpòt aparèy kominikasyon, menm si se pou yon ti tan, egzamen ou an p ap valab epi ou p ap jwenn nòt pou li.

DO NOT OPEN THIS EXAMINATION BOOKLET UNTIL THE SIGNAL IS GIVEN.

Pati I

Reponn tout kesyon ki genyen nan pati sa a.

Enstriksyon (1–50): Pou chak deklarasyon oswa kesyon, ekri sou fêy repons separe ou a *nimewo* mo oubyen ekspresyon ou jwenn, nan sa yo bay yo, ki pi byen konplete deklarasyon an oubyen reponn kesyon an.

- 1 Depi fen ane 1700 yo, Rivyè Mississippi a se te yon wout sou dlo ki te enpòtan paske li
 - (1) te separe teritwa nan nò yo ak teritwa nan sid yo
 - (2) te pèmèt kiltivatè Ameriken yo gen aksè dirèk nan mache Kanadyen yo
 - (3) te konekte Gran Lak yo avèk Oseyan Atlantik la
 - (4) te bay kiltivatè yo ak machann yo yon debouche sou Gòlf Meksik la
- 2 Pandan premye mwatye ane 1800 yo, kèk faktè jeyografik te enfliyanse ekonomi Nouvèl Angletè a lè
 - (1) yo te ankouraje devlopman gwo plantasyon yo
 - (2) yo te favorize kwasans komès ak fabrikasyon
 - (3) yo te ogmante depandans rejyon an sou travay esklav
 - (4) yo te sipòte agrikilti diri ak endigo
- 3 Anglè yo te benefisye nan relasyon mèkantilis yo avèk koloni Ameriken yo sitou lè
 - (1) yo te sipòte kwasans endistri nan koloni yo
 - (2) yo te entèdi kolon yo fè lapèch ak komès fouri
 - (3) yo te pran gwo kantite lò ak ajan nan men koloni ki nan sid yo
 - (4) yo te achte matyè premyè nan men koloni yo epi apre sa vann yo pwodwi fini
- 4 Rezon prensipal ki fè Grannbretay te etabli Liy Pwoklamasyon ane 1763 a se te pou
 - (1) evite konfli ant kolon Ameriken yo ak Endyen Ameriken Natif Natal yo
 - (2) fè yon benefis lè yo vann tè ki alwès Mòn Apalachyen yo
 - (3) anpeche devlopman endistriyèl Ameriken nan vale Rivyè Ohio a
 - (4) pèmèt Kanada kontwole rejyon Gran Lak yo
- 5 Deklarasyon Endepandans lan (1776) te gen yon kokennchemn enfliyan sou anpil pèp atravè lemond paske li
 - (1) garanti vòt inivèsèl
 - (2) etabli yon seri lwa fondamantal pou chak nasyon
 - (3) bay jistifikasyon pou revòlte kont gouvènman enjis yo
 - (4) dekri enpòtans yon gouvènman santral ki djanm
- 6 Yon reyalizasyon gouvènman nasyonal la nan Atik Konfederasyon an se te lè yo te pase lwa ki etabli
 - (1) yon sistèm bankè santral
 - (2) yon pwosesis ki admèt nouvo eta nan Inyon an
 - (3) dwa prezidan an pou l kraze rebelyon
 - (4) kapasite Kongrè a pou l takse eta yo yon fason ki efikas
- 7 Yo te rezoud konfli nan Konvansyon Konstitisyonèl ane 1787 la sou plan Vijini ak New Jersey yo avèk yon konpwomi ki
 - (1) te garanti kontinyasyon komès esklav la pandan omwen ven ane ankò
 - (2) te limite pouvwa gouvènman federal la pou fè lagè
 - (3) te mande pou yo konstwi yon nouvo kapital nasyonal nan Sid
 - (4) te kreye yon Kongrè ki te konpoze de yon Sena ak yon Chanm Depite
- 8 **“Kandida Prezidansyèl yo pa Fè Kanpay nan Eta ki pa gen Anpil Moun”**
“Moun ki Genyen Vòt Popilè a Pèdi Eleksyon an”

Gran tit sa yo ap pale osijè kontwovès ki pi dirèkteman gen rapò ak

 - (1) revizyon jidisyèl
 - (2) kolèj elektoral la
 - (3) dechoukaj
 - (4) separasyon pouvwa

9 “Etazini pral garanti chak eta nan Inyon sa a yon fòm gouvènman repiblikan, epi li pral pwoteje yo chak kont envazyon; epi sou aplikasyon asanble lejislatif la, oswa pouvwa egzekutif la (lè asanble lejislatif la paka reyini), kont vyolans andedan peyi a.”

— Konstitisyon Etazini, Atik IV, Seksyon 4

Dapre ekstrè sa a, yon objektif moun ki te ekri Konstitisyon an se te pou asire Etazini

- (1) te rete net pandan konfli entèn ki enplike eta yo
 - (2) te sipòte dwa chak eta genyen pou l konteste desizyon prezidansyèl yo
 - (3) te bay defans komen pou chak eta
 - (4) te apwouve yon deklarasyon dwa pou pwoteje sitwayen yo kont tirani gouvènman an
- 10 Youn nan pi gwo rezon ki fè Antifederalis yo te kont ratifikasyon Konstitisyon Etazini an se te paske Konstitisyon an
- (1) te kreye yon bank nasyonal
 - (2) pa t prevwa yon sistèm tribinal federal
 - (3) pa t prevwa pou gen eleksyon dirèk manm Lachanm Depite yo
 - (4) te chanje ekilib pouvwa ant gouvènman eta ak gouvènman nasyonal la
- 11 Yon egzanp bagay ki pa ekri nan konstitisyon an se kreyasyon
- (1) veto prezidansyèl la
 - (2) Lamarin Amerikèn nan
 - (3) sistèm postal federal la
 - (4) kabinè prezidan an
- 12 Prezidan George Washington te swiv netralite kòm politik etranjè pandan administrasyon l lan premyèman paske li te kwè
- (1) Etazini te bezwen tan pou l ka vin gen pisans ekonomik ak pisans militè
 - (2) Konstitisyon an te entèdi trete yo
 - (3) Etazini pa dwe agrandi pa fòs
 - (4) yo dwe etabli alyans avèk ni Lafrans ni Angletè

13 Anpil nan desizyon Lakou Siprèm lan te pran pandan John Marshall te jij an chèf te mennen dirèkteman nan

- (1) yon diminisyon nan enfliyans federal nan zafè ekonomik yo
- (2) yon ogmantasyon nan pouvwa gouvènman federal la genyen sou eta yo
- (3) yon pi gran wòl pou Kongrè a nan politik etranjè
- (4) yon limit sou esklavaj nan eta yo

14 Yo te itilize Destine Manifès pou jistifye yon anvè Ameriken te genyen pou

- (1) limite kantite imigran k ap rantre nan peyi a
- (2) kontwole zòn ki alès Mòn Apalachyen yo
- (3) agrandi Etazini pou fè l rive jis nan Oseyan Pasifik la
- (4) avèti peyi Ewopeyen yo pou yo pa kolonize Amerik Latin

15 Nan ane 1850 yo, yo te itilize ekspresyon “Bleeding Kansas” pou dekri konfli ki te genyen ant

- (1) gwoup ki te pou esklavaj ak gwoup ki te kont esklavaj
- (2) Pwopriyete tèt Panyòl yo ak nouvo kolon Ameriken yo
- (3) travayè chemennfè Chinwa ak Ilandè yo
- (4) Endyen Ameriken Natif Natal yo ak kolon blan yo

16 Nan ane 1850 yo, pou kisa anpil esklav te sove al Kanada?

- (1) Yo te pè pou yo pa t anwole pa fòs yo nan lame ki nan Nò a.
- (2) Lwa sou Esklav Mawon an te mete yo andanje Ozetazini.
- (3) Te gen plis travay nan faktori ki te disponib o Kanada.
- (4) Abolisyonis nan lenò yo te refize ede esklav mawon yo.

17 Homestead Act la, masak bizon, ak finisman chemennfè transkontinantal la asosye pi plis avèk

- (1) monte mouvman sendikal
- (2) konstriksyon Kanal Erie a
- (3) migrasyon Afriken Ameriken yo nan lenò
- (4) bèss nan to Endyen nan Plèn yo

- 18 Anpil Eta nan Sid yo te eseye limite efè Rekonstriksyon Radikal la lè yo
- (1) adopte lwa federal ki egzije segregasyon
 - (2) adopte lwa Jim Crow yo
 - (3) aboli sistèm meteyaj nan Sid la
 - (4) asire pasaj nouvo amannman yo nan Konstitisyon Etazini an
- 19 Agrikilti mekanize Ozetazini te mennen dirèkteman nan
- (1) yon ogmantasyon nan pwodiksyon
 - (2) mwens depandans kiltivatè yo sou chemennfè yo
 - (3) mwens ekspòtasyon agrikòl
 - (4) bèss nan gwochè mwayèn fèm yo
- 20 Medya yo te angaje nan laprès a sansasyonalis anvan Lagè Panyòl-Ameriken an lè
- (1) editè yo te eseye anpeche lagè a
 - (2) kèk atik jounal yo te ekri sou Kiba te jis e ekitab
 - (3) editè yo te egzajere evènman yo pou yo te ka vin gen plis sipò pou lagè a
 - (4) ekri yo te iyore sitiyo an nan Kiba
- 21 Lèzetazini te met sou plas yon politik pòt louvri (1899-1900) espesyalman pou
- (1) pote gouvènman demokratik bay Chinwa yo
 - (2) asire opòtinite egal nan komès nan Lachin
 - (3) fòse Lachin pou l chanje politik imigrasyon li yo
 - (4) itilize Lachin kòm yon tranplen pou fè komès ak Japon
- 22 Jacob Riis ak Upton Sinclair se te otè nan Peryòd Pwogresif la yo konnen pi byen pou
- (1) atansyon yo te konsantre sou kondisyon sosyal yo
 - (2) konba yo te mennen pou dwa sivil Afriken Ameriken yo
 - (3) travay yo fè pou avanse enterè kiltivatè Ameriken yo
 - (4) sipò yo bay pou objektif dwa fanm pou yo vote
- 23 Ki kalite taks federal 16èm amannman nan ane 1913 la te otorize?
- (1) endirèk
 - (2) enpòtasyon
 - (3) revni
 - (4) siksesyon
- 24 “. . . Pa gen ankenn chans pou pwogrè ak refòm nan yon administrasyon kote lagè jwe wòl prensipal la. . . .”
- Prezidan eli, Woodrow Wilson, 1913
- Nan deklarasyon sa a, Prezidan eli Wilson t ap ekprime kwayans kote
- (1) Etazini ta dwe rantre nan Premyè Gè Mondyal la imedyatman
 - (2) lagè ranfòse mouvman refòm yo
 - (3) peyi a pral mande yon chanjman nan lidèchip si li ale nan lagè
 - (4) Mouvman Pwogresif la t ap fonksyone pi byen lè lapè kontinye
- 25 Nan *Schenck* kont *Etazini* (1919), Lakou Siprèm te deside lè peyi a menase avèk yon “danje imedya” gouvènman federal la kapab
- (1) fè anwòlman fòse nan peryòd lapè
 - (2) limite dwa premye amannman yo
 - (3) sispann habeas corpus
 - (4) limite dwa minorite yo genyen pou vote
- 26 Yon rezon prensipal ki fè Sena Ameriken an te refize apwouve Trete Vèsay la aprè Premyè Gè Mondyal la se paske anpil senatè
- (1) te enkyete konsènan obligasyon Etazini ta va genyen alavni nan zafè etranjè
 - (2) te rejte pratik kolonyal Etazini t ap fè nan Lazi
 - (3) te vle pou Lafrans repeye yo dèt lagè a imedyatman
 - (4) te dakò pou yo bay Almay plis èd etranje

27 Pwoyibisyon Nasyonal la, jan 18èm amanman an te otorize l, deklare

- (1) Ameriken dwe gen 18 an pou yo achte bwason alkolik
- (2) yo dwe vann bwason alkolik yo enpòte sèlman
- (3) yo ka vann bwason alkolik nan magazen gouvènman an jere sèlman
- (4) fabrikasyon ak vant bwason alkolik te entèdi

28 Pandan ane 1920 yo, Kongrè te pase yon seri lwa sou imigrasyon ki te fèt sitou pou

- (1) ogmante imigrasyon pou moun ki sot nan Lazi
- (2) agrandi mendèv la pou ekonomi an ki t ap devlope
- (3) limite imigrasyon moun ki te sot nan pati sid ak pati lès Lewòp
- (4) entèdi imigrasyon moun ki sot ann Amerik Latin

29 Pandan dezyèm mwatye ane 1920 yo, ki tandans ekonomik ki te yon koz prensipal Gwo Depresyon an?

- (1) defisi nan bidjè federal la
- (2) rediksyon nan to tarif yo
- (3) kreyasyon taks sou vant nan nivo nasyonal ak eta
- (4) yo te pwodwi plis pase moun te bezwen pou konsome

30 Yo te souvan kritike jan Prezidan Herbert Hoover te reyaji devan Gwo Depresyon an paske sa

- (1) te gaspiye lajan sou nouvo pwogram sosyal
- (2) te lakòz manifestasyon vyolan ak piyaj toupatou nan gwo vil yo
- (3) te ogmante taks sou biznis yo ak moun rich yo
- (4) pa t bay moun ki te pi nan nesesite yo soulajman dirèk

31 Yon rezon prensipal ki fè yo te kreye “Tennessee Valley Authority” (TVA) a nan ane 1933 se te pou

- (1) konstwi epi jere yon otowout nan vale a
- (2) ofri moun ki abite nan sid yo benefis swen sante
- (3) ankouraje Afriken Ameriken yo pou yo etabli yo nan vale a
- (4) amelyore kondisyon ekonomik nan yon zòn rural ki pòv

Baze repons ou pou kesyon 32 a sou desen ki anba a ak konesans ou nan syans sosyal.

Nou Pare!

Sous: Fred O. Seibel, *Richmond Times Dispatch*, January 4, 1936 (adapte)

32 Ki deklarasyon konsènan plan Prezidan Franklin D. Roosevelt pou yon dezyèm manda ki ekspri lide prensipal desen an avèk plis presizyon?

- (1) Kongrè pral bay Prezidan Roosevelt yon kat blanch pou l dirije peyi a
- (2) Pèp Ameriken an pral gen konfyans Kongrè a pral kontwole Prezidan Roosevelt.
- (3) Prezidan Roosevelt pral chèche direksyon nan men pèp la.
- (4) Gwo Depresyon an p ap reprezante yon enkyetid grav ankò.

Baze repons ou pou kesyon 33 a sou sitasyon ki anba a ak konesans ou nan syans sosyal.

. . . Epitou mwen mande Kongrè sa a pou l ban m ase otorite ak lajan pou fabrike plizyè diferan kalite zam ak ekipman pou lagè, pou bay peyi sa yo ki aktyèlman nan lagè ak nasyon k ap agrese yo.

Wòl nou genyen ki pi itil epi imedyà se pou aji kòm yon asenal ni pou yo ni pou tèt nou. Yo pa bezwen mendèv, men yo bezwen zam defans ki vo dèmilya dola pou zam defans.

Lè a ap apwoche lè yo pap kapab peye pou tout zam sa yo ak lajan likid. Nou paka di yo, ni nou pa pral di yo pou yo aksepte defi nonplis yo, senpleman paske pou kounye a yo paka peye pou zam nou konnen yo oblije genyen. . . .

— Prezidan Franklin D. Roosevelt, Mesaj Anyèl pou Kongrè a, 6 Janvyè 1941

33 Ki pwogram Prezidan Franklin D. Roosevelt t ap pwopoze nan diskou sa a?

(1) Operasyon Ekitab (Fair Deal)	(3) Prè-Bay (Lend-Lease)
(2) Gran Sosyete (Great Society)	(4) Peye-Pran (Cash and Carry)

Baze repons ou pou kesyon 34 la sou desen ki anba a ak sou konesans ou nan syans sosyal.

Sous: Dr. Seuss, *PM*, April 7, 1942

34 Yo te itilize desen Dezyèm Gè Mondyal sa a pou ankouraje Ameriken yo

- (1) yo achte bon defans nasyonal
- (2) yo konsève resous natirèl yo
- (3) sèvi nan lame
- (4) travay nan endistri ki fè ekipman pou lagè

35 Yon objektif prensipal GI Bill la (1944) se te pou

- (1) ranplase anwolman fòse prèske nan fen Dezyèm Gè Mondyal la
- (2) entèdi diskriminasyon rasyal nan lame
- (3) bay veteran yo lajan pou yo ka al nan kolèj
- (4) ogmante kantite fanm k ap travay nan endistri ki fabrike ekipman pou defans

36 Nan doktrin Truman Doctrine lan, Prezidan Harry Truman te pwomèt pou l

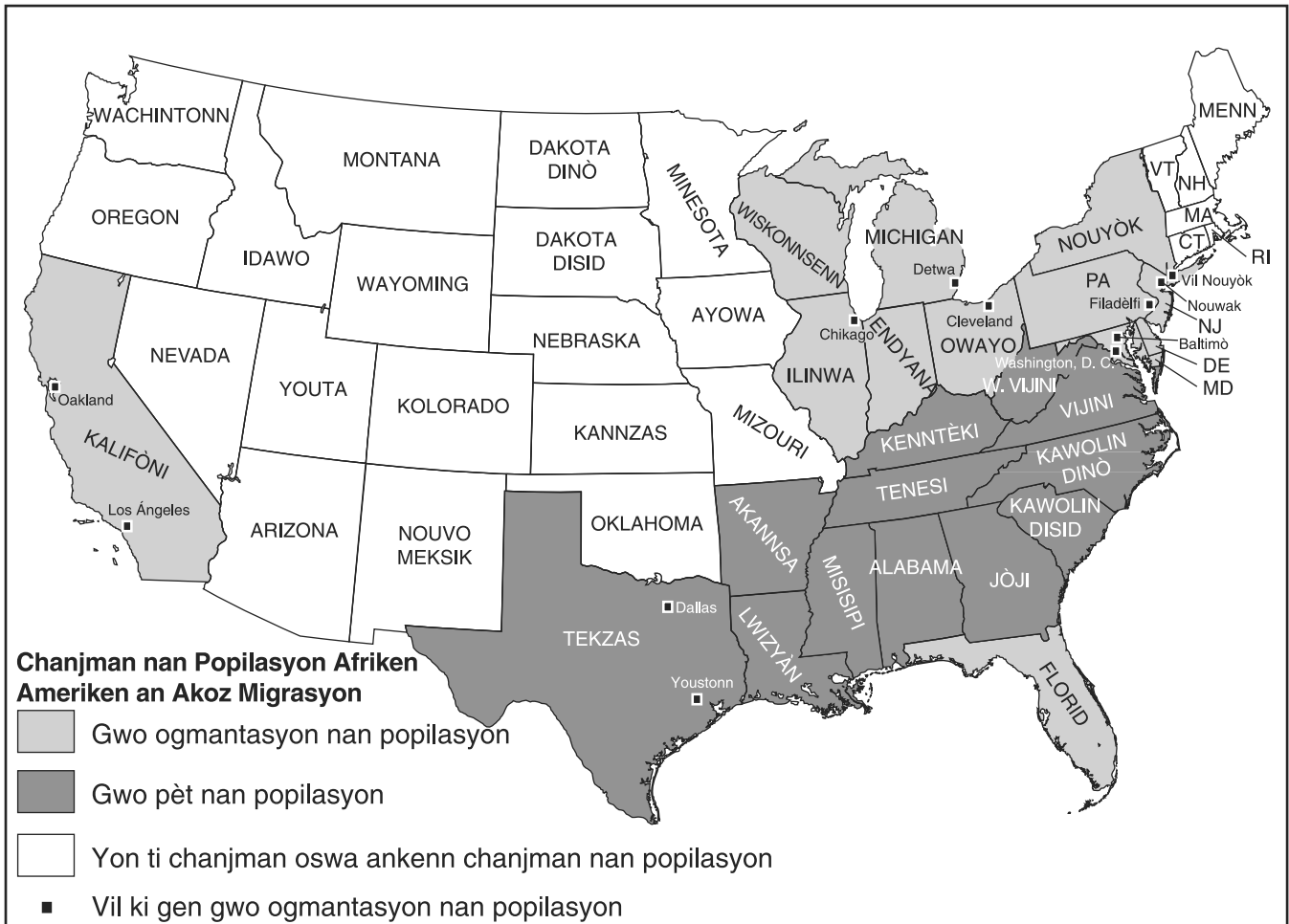
- (1) sipòte konba Lagrès t ap mennen kont agresyon kominis
- (2) konbat grangou nan Lafik ak Lazi
- (3) ranfòse asenal nikleyè Etazini
- (4) rejte yon politik ki kont ekspansyon

37 Ki faktè ki pi asosye avèk McCarthyism?

- (1) akimilasyon misil Sovyetik nan Kiba
- (2) Etazini te pè enfluyans kominis
- (3) monte Pati Komunis la nan Lachin
- (4) Inyon sovyetik kreye Pak Vasovi a

Baze repons ou pou kesyon 38 la sou kat jeyografik ki anba a ak sou konesans ou nan syans sosyal.

Migrasyon Afriken Ameriken, 1940-1970

Sous: *Atlas of American History*, Rand McNally, 1999 (adapte)

38 Enfòmasyon ki sou kat la sipòte konklizyon kote migrasyon Afriken Ameriken ant ane 1940 ak 1970 te sòti sitou nan

- (1) zòn iben pou al nan zòn riral
- (2) sid pou al nan nò
- (3) Eta Montaye yo pou al nan Kot Wès la
- (4) zòn sidès ak sidwès (Sun Belt) pou al nan Gran Plèn yo

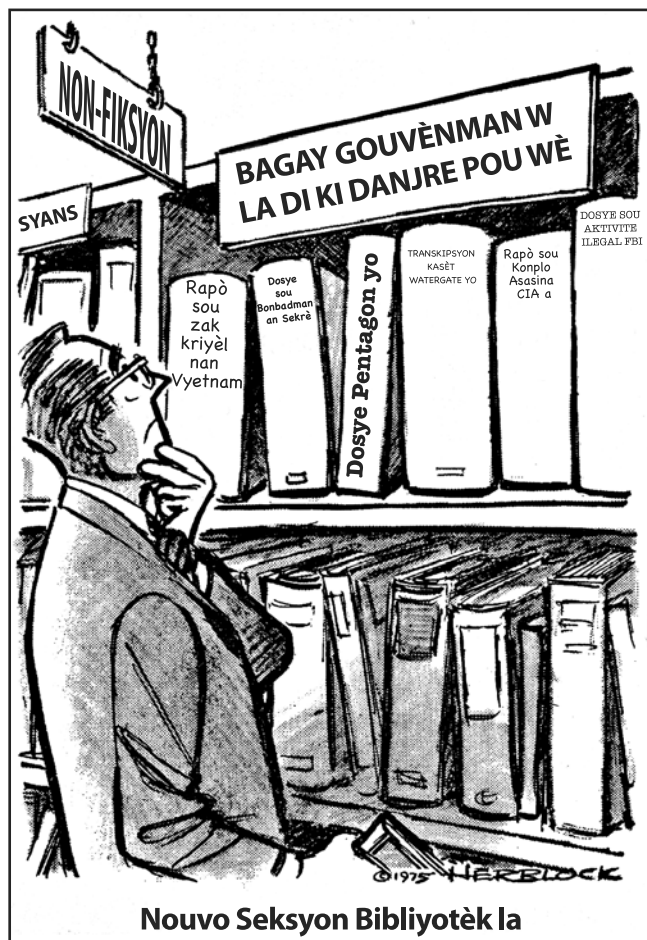
39 Ki devlopman ki te mennen twa lòt yo?

- (1) Gouvènman Etazini te ogmante finansman pou edikasyon syans ak matematik.
- (2) Inyon Sovyetik te lanse satelit *Sputnik* la.
- (3) Yo te anonse yon misyon kolektif pou lespas ant Inyon Sovyetik ak Lèzetazini.
- (4) Prezidan John F. Kennedy fikse objektif pou fè yon moun ateri sou Lalin.

40 Ki devlopman ki pi asosye avèk kwayans nan teyori efè domino a?

- (1) enplikasyon militè nan Vyetnam
- (2) konstriksyon Mi Bèlen an
- (3) siyati trete pou entèdi tès nikleyè a
- (4) fen Lagè Koreyen an

Baze repons ou pou kesyon 41 an sou desen ki anba a ak sou konesans ou nan syans sosyal.

Nouvo Seksyon Bibliyotèk la

Sous: Herblock, *Washington Post*, December 4, 1975

- 41 Ki deklarasyon ki dekri lide prensipal desen ane 1975 la avèk plis presizyon?
- (1) Laprès pa dwe pibliye materyèl ki donmaje repitasyon ofisye piblik yo.
 - (2) Gouvènman an ap kache enfòmasyon piblik la sipoze konnen.
 - (3) Gouvènman an dwe limite piblikasyon dokiman ki delika.
 - (4) Bibliyotèk yo ap mete twòp rapò gouvènman an disponib pou piblik la.

- 42 Objektif prensipal politik detant Prezidan Richard Nixon lan se te pou
- (1) elaji patisipasyon militè Etazini nan Lazi Sidès la
 - (2) asire pwovizyon petwòl adekwa ki sot o Mwayen Oryan
 - (3) kalme tansyon ki gen ant Etazini ak Inyon Sovyetik
 - (4) konsève yon balans nan komès ki favorab avèk Lachin

- 43 Yon fason Andrew Jackson, Abraham Lincoln, ak Woodrow Wilson sanble sèke yo chak
- (1) te agrandi pouvwa prezidansyèl
 - (2) te redwi gwo biwokrasi federal la
 - (3) te sibi ankèt Kongrè a te fè sou fason yo te jere lame a
 - (4) te itilize pouvwa yo kòm kòmandan an chèf pou voye sòlda nan lagè aletranje

- 44 Kiyès nan pwosè sa yo ki te etabli prensip kote yo ka jije lidè yon peyi pou krim kont limanite?
(1) Scopes	(3) Sacco ak Vanzetti
(2) Rosenberg	(4) Nuremberg

- 45 Yon resanblans ant lwa y ap konteste nan Lakou Siprèm Etazini an nan ka *Plessy* kont *Ferguson* (1896) ak *Korematsu* kont *Etazini* (1944) sèke
- (1) yo t ap vize kèk gwoup moun presi sou baz ras ak etnisite
 - (2) yo te deklare lwa eta yo enkonstitisyonèl
 - (3) yo te voye imigran yo nan kan prizon
 - (4) yo te mentni lwa federal ki te pèmèt segregasyon nan transpò piblik

Baze repons ou pou kesyon 46 la sou tablo ki anba a ak konesans ou nan syans sosyal.

Chanjman yo Prewwa nan Syèj nan Lachamnan lan an 2010, Pa Eta

Eta	Syèj Eta		Syèj ki Prewwa nan Lachamnan
	2000	2010	
Arizona	8	9	+1
Kalifòni	53	54	+1
Florid	25	27	+2
Jòji	13	14	+1
Ilinwa	19	18	-1
Masachousèt	10	9	-1
Mizouri	9	8	-1
Nevada	3	4	+1
Nouyòk	29	27	-2
Owayo	18	16	-2
Pennsilvani	19	18	-1
Tekzas	32	35	+3

Sous: Population Reference Bureau, www.prb.org (adapte)

46 Enfòmasyon ki sou tablo a sipòte konklizyon kote

- (1) popilasyon Etazini ap ogmante
- (2) sant popilasyon an ap deplase pou zòn lès la
- (3) distribisyon syèj Lachamnan yo swiv chanjman nan popilasyon an
- (4) kantite senatè yo pral ogmante talè konsa

47 **“Eisenhower Voye Sòlda Ameriken al Pwoteje Liban”
“Kennedy Mete Chajman Misil Sovyetik ki pral Kiba
Sou Restriksyon”
“Johnson Ogmante Fòs Sòlda Ameriken nan
Vyetnam pa 125,000”**

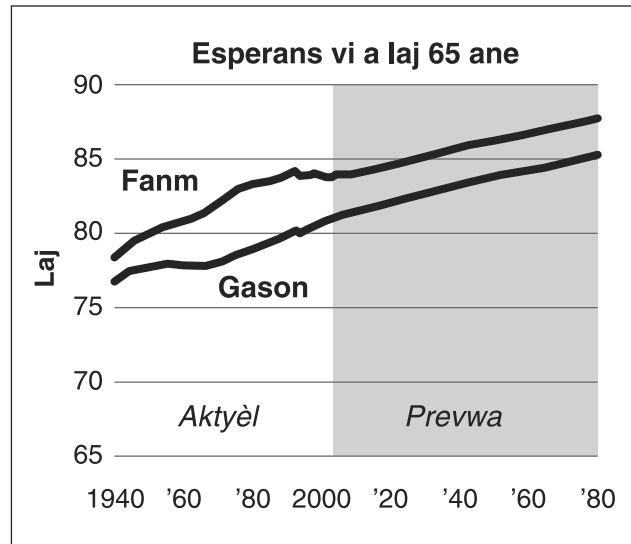
Ki deklarasyon konsènan Lagè Fwad la gran tit sa yo ilistre?

- (1) Rivalite ant sipèpisans yo souvan te konn enplike konfli nan lòt peyi.
- (2) Leplisouvan yo te konn deplwaye sipò militè Etazini ann Ewòp.
- (3) Fòs kominis yo te konn souvan gen laviktwa nan Lazi.
- (4) Somè te konn souvan reyisi limite tansyon entènasyonal.

48 Ki lis lagè Etazini te patisipe ladan yo ki nan lòd kwonolojik ki korèk la?

- (1) Lagè Vyetnam → Lagè kont Teworis → Lagè Koreyen → Dezyèm Gè Mondyal
- (2) Lagè Koreyen → Dezyèm Gè Mondyal → Lagè Vyetnam → Lagè kont Teworis
- (3) Dezyèm Gè Mondyal → Lagè Vyetnam → Lagè kont Teworis → Lagè Koreyen
- (4) Dezyèm Gè Mondyal → Lagè Koreyen → Lagè Vyetnam → Lagè kont Teworis

Baze repons ou pou kesyon 49 ak 50 yo sou graf ki anba a ak konesans ou nan syans sosyal.

Sous: *New York Times*, June 12, 2005 (adapte)

49 Ki konklizyon konsènan esperans vi nan laj 65 an enfòmasyon ki nan graf sa a sipòte pi byen?

- (1) Esperans vi pou gason ak fanm gen anpil chans pou yo rete menm jan.
- (2) To esperans vi pou gason montre yon bès pwogresif depi an 1980.
- (3) An 2040, esperans vi pou gason pral depase esperans vi pou fanm.
- (4) Esperans vi kounye a depase laj 80 an ni pou gason ni pou fanm.

50 Gen anpil chans chanjman yo montre ant 1940 ak 2000 yo se rezilta

- (1) rediksyon nan lagè
 - (2) amelyorasyon nan lamedsin modèn
 - (3) ogmantasyon nan kantite imigran yo
 - (4) bès nan to obesite
-

Ekri repons pou kesyon redaksyon yo nan tiliv redaksyon separe a.

Pati II

KESYON REDAKSYON TEMATIK

Enstriksyon: Ekri yon redaksyon byen òganize ki genyen ladan l yon entwodiksyon, plizyè paragraf ki endike sa w gen pou fè anba a, ak yon konklizyon.

Tèm: Prensip Konstitisyonèl — Dwa Endividyèl

Atravè listwa Etazini, plizyè diferan kalite gwoup te fè fas a diskriminasyon. Gouvènman federal ak eta yo te pran dèmezi ki te swa pwoteje swa limite dwa gwoup sa yo nan sosyete Ameriken an.

Sa w gen pou fè:

Chwazi **de** diferan gwoup nan sosyete Ameriken an ki te fè fas ak diskriminasyon epi pou **chak**

- Dekri **yon** egzanp diskriminasyon espesifik gwoup la te rankontre
- Dekri **yon** aksyon gouvènman federal la oswa gouvènman eta a te pran ki gen rapò ak egzanp diskriminasyon sa a
- Diskite fason aksyon federal la oswa gouvènman eta a te pran te swa pwoteje **swa** limite dwa gwoup la

Ou kapab itilize nenpòt egzanp ki soti nan etid ou fè sou istwa Lèzetazini. Pami kèk gwoup ou kapab vle konsidere tankou, genyen Endyen Ameriken Natif Natal, Afriken Ameriken, Azyatik Ameriken, Panyòl Ameriken, fanm, moun aje yo, ak moun andikape yo.

Ou pa limite a sijesyon sa yo sèlman.

Gid:

Nan redaksyon ou a, asire ou:

- Devlope tout aspè nan sa w gen pou fè
- Sipòte tèm nan ak reyalite, egzanp, ak detay
- Itilize yon plan òganizasyon lojik epi klè; mete yon entwodiksyon ak yon konklizyon ki pa yon repetisyon tèm nan

Nan devlopman repons ou yo pou Pati II a, asire ou panse ak definisyon jeneral sa yo:

- (a) **dekri** vle di “pou montre yon bagay ak mo oswa osijè li”
- (b) **diskite** vle di “fè obsèvasyon sou yon bagay sèvi ak reyalite, rezonman, ak diskisyon; prezante ak kèk detay”

Nan devlopman repons ou yo pou Pati III a, asire ou panse ak definisyon jeneral sa yo:

diskite vle di “fè obsèvasyon sou yon bagay sèvi ak reyalyte, rezonman, ak diskisyon; prezante ak kèk detay”

Pati III

KESYON KI BAZE SOU DOKIMAN

Kesyon sa a baze sou dokiman yo ki mache avèk li yo. Kesyon an la pou teste abiltè w pou travay ak dokiman istorik. Kèk nan dokiman sa yo te revize pou kesyon sa a menm. Pandan w ap analize dokiman yo, panse ak sous chak dokiman epi nenpòt opinyon ki te kapab prezante nan dokiman an.

Kontèks Istorik:

Ant Lagè Sivil la ak fen Premyè Gè Mondyal la, endistriyalizasyon te jwe yon wòl deplizanpli gran nan devlopman ekonomik, sosyal ak politik Etazini.

Sa w gen pou fè: Itilize enfòmasyon ki sòti nan dokiman yo epi ak konesans ou nan istwa Etazini, reponn kesyon yo ki suiv chak dokiman nan Seksyon A a. Repons kesyon yo ap ede w ekri Seksyon B redaksyon an, kote y ap mande w pou

- Diskite efè ekonomik, sosyal, *epi/oswa* politik endistriyalizasyon sou Etazini ant Lagè Sivil la (1861–1865) ak fen Premyè Gè Mondyal la (1918)

Seksyon A

Kesyon ak Repons Kout

Enstriksyon: Analize dokiman yo epi reponn kesyon ak repons kout yo ki suiv chak dokiman nan espas yo ba ou a.

Dokiman 1a

Estatistik yo Seleksyone ki gen Rapò ak Endistriyalizasyon

	Valè Pwodui ki Manifaktire	Ki Anplwaye nan Izin	
		Kantite Gason	Kantite Fanm
1860	\$1.9 milya	1.03 milyon	270,357
1870	\$4.2 milya	1.61 milyon	323,506
1880	\$5.3 milya	2.01 milyon	529,983
1890	\$9.3 milya	2.86 milyon	503,089
1900	\$12.9 milya	4.08 milyon	1.03 milyon
1910	\$20.8 milya	8.84 milyon	1.82 milyon

Sous: Inter-University Consortium for Political and Social Research, Ann Arbor, MI, and U.S. Census Bureau

Dokiman 1b

Imigrasyon Ozetazini 1861–1910

Deseni	Total
1861–1870	2,314,824
1871–1880	2,812,191
1881–1890	5,246,613
1891–1900	3,687,564*
1901–1910	8,795,386

*An pati, depresyon 1893 la te lakòz yon bès nan kantite imigran Ozetazini.

Sous: U.S. Immigration and Naturalization Service, *Statistical Yearbook of the Immigration and Naturalization Service, 1998*, U.S. Government Printing Office

1 Dapre tablo sa yo, ekri **de** tandans ki gen rapò ak endistriyalizasyon ant 1861 ak 1910. [2]

(1) _____

Score

(2) _____

Score

Dokiman 2a

Ibanizasyon, Mileyaj Chemennfè, ak Endistriyalizasyon Ozetazini, 1860–1900

	1860	1870	1880	1890	1900
Popilasyon Lavil (an milyon)	6.2	9.9	14.1	22.1	30.2
% Popilasyon Lavil	20%	25%	28%	35%	40%
Kantite vil ki genyen popilasyon plis pase 10,000 moun	93	168	223	363	440
Mileyaj Chemennfè (an milye)	30.6	52.9	93.3	166.7	206.6
Rannman nan Kondisyonman Vyann (an milyon dola)	pa disponib	62.1	303.6	564.7	790.3

Sous: Gary Fields, "Communications, Innovations, and Networks: The National Beef Network of G. F. Swift" (adapte)

Dokiman 2b

Kantite manm ki nan Sendika, 1870–1920

Ane	Kantite travayè ki genyen plis pase 10 zan (travayè agrikòl yo pa ladan)	Kantite Mwayen manm Sendika chak ane	Kantite manm sendika kòm yon pousantaj total kantite travayè ki pa nan agrikilti
1870	6,075,000	300,000*	4.9%
1880	8,807,000	200,000*	2.3%
1890	13,380,000	372,000*	2.7%
1900	18,161,000	868,000	4.8%
1910	25,779,000	2,140,000	8.3%
1920	30,985,000	5,048,000	16.3%

* Chif pou ane 1870, 1880 ak 1890 se estimasyon yo ye.

Sous: Irving Bartlett et al., *A New History of the United States*, Holt, Rinehart and Winston, 1975 (adapte)

2 Dapre tablo sa yo, ekri **de** efè endistriyalizasyon genyen sou Etazini aprè Lagè Sivil la. [2]

(1) _____

Score

(2) _____

Score

Dokiman 3

Rezolisyon ki anba yo te sòti nan yon Konvansyon Nasyonal Pati Popilis [Pèp] la.

4. *Rezoli*, Nou kondane ilizyon [fiksyon] pou pwoteje travay Ameriken nan sistèm ki gen kounye a, ki louvri pò nou yo bay endijan [pòv] ak klas kriminel yo nan lemonn, epi kofre travayè nou yo; epi nou denonse lwa ki anvigè kounye a ki pa efikas kont travay sou kontra [travayè pa jou yo], epi mande plis restriksyon sou emigrasyon ki endezirab.

5. *Rezoli*, Nou kòdyalman senpatize avèk efò travayè sendike yo pou yo rakousi kantite lè yo travay, epi mande pou yo sevèman aplike lwa pou moun travay uit èdtan ki deja egziste pou travay Gouvènman an, epi mande pou yo ajoute yon kloz penalite nan lwa sa a.

9. *Rezoli*, Nou opoze tout sibvansyon oswa tout èd nasyonal pou tout konpayi prive pou nenpòt bi.

Sous: People's Party National Platform, July 4, 1892

3 Dapre dokiman sa a, idantifye **yon** refòm te pwopoze nan Konvansyon Pati Popilis la ki gen rapò ak endistriyalizasyon. [1]

Score

Dokiman 4

Ekstrè ki anba a sòti nan yon lwa eta Illinois te pase an 1893.

FAKTORI AK ATELYE

ENSPEKSYON

§ 1. Yo entèdi fabrikasyon kèk atik rad nan apatman yo, nan kay kolektif ak salon yo, eksepte fanmi ki abite ladan yo ki ka fabrike yo. Chak atelye sa yo dwe rete pwòp, san vèmin [wonjè], matyè enfektye oswa kontajye epi yo pral sijè a enspeksyon selon lwa sa a. Yo dwe rapòte atelye sa yo nan konsèy sante a.

§ 2. Si apre yo fin enspekte atelye sa yo epi yo jwenn yo malsen epi enfektye yo pral bay lòd pou sante piblik la pran dèmezi ki nesèsè.

§ 4. Timoun ki poko gen 14 zan pa sipoze travay nan ankenn etablisman fabrikasyon, faktori oswa atelye nan eta a. Yo pral kenbe yon rejis ki gen non timoun ki poko gen 16 zan. Li entèdi pou anplwaye timoun ki gen ant 14 a 16 zan sof si paran oswa gadyen timoun nan depoze yon deklarasyon sou sèman [dokiman legal] epi nan dokiman sa a dwe genyen laj, dat nesans ak lye nesans timoun nan. Enspektè yo ka mande pou prezante yon sètifika sante.

§ 5. Yo pa sipoze anplwaye ankenn fanm nan ankenn faktori oswa atelye pou travay plis pase uit èdtan nan nenpòt jou oswa karant uit èdtan nan nenpòt semèn.

Sous: "Factories and Workshops," *Laws of the State of Illinois, Passed by the Thirty-Eighth General Assembly, 1893*

4 Dapre ekstrè sa yo, idantifye **de** fason lwa eta Illinois ane 1893 sa a te abòde pwoblèm endistriyalizasyon te koze. [2]

(1) _____

Score

(2) _____

Score

Dokiman 5

Hamlin Garland te vizite Homestead, Pennsilvani, ak asyèri Carnegie a pou ekri atik sa a pou *Magazin McClure*.

. . .Lari yo nan vil la te an move eta; bilding yo te medyòk; twotwa yo te miwomiba, balanse, epi plen ak twou, epi kafou yo fèt ak wòch pwent file ki fikse tankou wòch nan yon rivyè. Toupatou labou jòn nan lari a kole ansanm tankou yon mas, epi atravè lari a yon gwoup mesye pal, mèg ki abiye avèk rad blaze, ki tou sal avèk lafimen ak grès asyèri a.

Vil la te osi sòdid [sal] epi dezagrayab ou te ka imajine, epi moun t ap travay nan kondisyon brital e sevè, ou te wè moun yo dekouraje e mosad. Vil la te fè efè yon kote ki dezòganize e enkonsistan kote lespri moun yo fèb ak enkonsistans yon vil kote lespri piblik la fèb. Gwo endistri nan diferan epòk te pwodwi eskwad [gwoup] kay pou travayè ki sal ki lwen pati santral vil la, chak izin vini avèk gang travayè etranje yo an mas pou fè kanpman tankou yon lame ozanviwon atelye l yo.

Vil konsa plante sou kolin Pennsilvani yo, men se te premyè ladesant mwen nan youn ladan yo. Yo se Ameriken sèlman nan sans kote yo reprezante ideyal biznis Ameriken an. . . .

Sous: Hamlin Garland, "Homestead and Its Perilous Trades—Impressions of a Visit,"
McClure's Magazine, June, 1894

5 Dapre obsèvasyon Hamlin Garland, endike **yon** enpak endistriyalizasyon genyen sou Homestead, Pennsilvani? [1]

Score

Yo kite paj sa a vid toutespre

ALE NAN PWOCHEN PAJ LA ⇨

Dokiman 6a

Clara Lemlich, yon lidè sendika, te deklannche grèv ane 1909 kont fabrikan chemizye [kòsaj] lè l te fè apèl pou yon grèv.

Toudabò kite m di nou yon ti bagay konsènan jan nou travay ak sa nou touche. Genyen de kalite travay—regilye, ki se travay ou touche yon salè, ak travay ou touche sou valè pyès ou pwodwi. Travay regilye a peye apeprè \$6 pa semèn epi medam yo sipoze devan machin yo a 7 è dimaten, epi yo dwe rete la jiska 8 è diswa, avèk sèlman yon demi èdtan pou yo manje pandan tout lè sa a.

Atelye yo. Ebyen, genyen sèlman yon ranje machin ki wè limyè solèy la - se premye ranje a ki pi pre fenèt la. Medam ki nan tout lot ranje machin yo nan fon atelye a dwe travay avèk lanp a gaz ni lajounen ni lannwit. O wi, moun travay nan atelye yo nan nwit tou. . . .

Sous: Clara Lemlich, "Life in the Shop," *New York Evening Journal*, November 28, 1909

Dokiman 6b

Sous: Bain News Service, New York, February, 1910,
Library of Congress

6 Dapre dokiman sa yo, ekri **de** fason endistriyalizasyon te afekte travayè yo. [2]

(1) _____

Score

(2) _____

Score

Dokiman 7a

**PWENNVI JEYAN FIDISI A,
“Gade yon Ti Gouvènman ki Rizib”**

Sous: Horace Taylor, *The Verdict*, January 22, 1900 (adapte)

7a Ki pwennvi desinatè a sou relasyon ki genyen ant gouvènman an ak endistriyalis yo tankou John D. Rockefeller? [1]

Score

Dokiman 7b

Sous: Clifford K. Berryman, *Washington Evening Star*, October 11, 1907 (adapte)

7b Dapre desinatè a, ki politik Prezidan Theodore Roosevelt te genyen an rapò avèk fidisi yo? [1]

Score

Dokiman 8

Malgre pafwa yo itilize metòd kontwovèsyal pou akimile richès, anpil endistriyalis, tankou Andrew Carnegie, John D. Rockefeller, ak J. P. Morgan, te fè kado dèmilyon dola tou. Ekstrè sa a dekri kèk nan zèv charite Andrew Carnegie te fè.

. . . Men malgre li te akimile richès, redwi salè ouvriye l yo, e malgre li te responsab pou yon konfli travay ki te fè san koule nan izin Homestead li a an 1892, Carnegie pa t bliye eritaj enkyetid li pou jistis sosyal. Nan atik li te ekri an 1889 la ki rele “Richès,” li glorifye asye bon mache lidèchip li te bay konsomatè Ameriken an, men tou li te pwoklame devwa moral tout moun ki posede anpil richès pou reyenvesti lajan yo nan filantwopi [charite] avèk menm jijman, zèl ak lichèchip yo te genyen pou ranmase richès. Li te respekte presèp [prensip] sa a, li peye pou dèmilye bibliyotèk, li mete sou pye fidisi ak fondasyon, bay inivèsite yo lajan yo, epi li konstwi Carnegie Hall nan New York ak Palè Lapè nan Lahè, ak anpil anpil lòt bagay ankò. Yon fwa li te ekri moun ki mouri rich mouri nan lawont. Li te gen pou l reponn pou kèk peche li te fè tou, e sa te pran l yon ti tan, men an 1919 lè l te gen katreven twa zan Andrew Carnegie te mouri nan yon eta gras selon pwòp definisyon agnostik [non-relijye] li. . . .

Sous: Foner and Garraty, eds., “Andrew Carnegie,” *The Reader’s Companion to American History*, Houghton Mifflin, 1991

8 Dapre dokiman sa a, ki jan Andrew Carnegie te montre enkyetid li pou jistis sosyal? [1]

Score

Dokiman 9

. . . Enpòtans rantrè Ameriken nan konfli a [Premyè Gè Mondyal] se pa t yon desizyon militè ditou, omwen pandan douz a kenz mwa aprè avril 1917, piske lame l la te mwen prepare pou kanpay modèn pase tout fòs Ewopeyen an 1914. Men fòs pwodiksyon li, ki te jwenn yon bon boustè avèk kòmman nan men alye yo pou ekipman lagè ki koute demilya dola te san parèy. Tout potansyèl endistriyèl li epi pati pa li nan pwodiksyon fabrikasyon nan lemond te de fwa edmi ekonomi Almay ki sou anpil tansyon kounye a. Li ta ka lanse bato komès an milye, ki se yon kondisyon vital nan yon ane kote soumaren Alman yo t ap koule plis pase 500,000 tonn bato Britanik ak bato Alye yo pa mwa. Li ta ka konstwi destriktè nan yon tan rekò twa mwa. Li te pwodwi mwaye nan ekspòtasyon manje lemond, manje yo ta ka voye nan mache nan Lafrans, Itali ansanm ak mache tradisyonèl Britanik li a.

Sou plan pisans ekonomik, rantrè Etazini nan lagè a te transfòme balans yo, epi li te plis ke konpanse pou efonman Larisi anmenmtan. . . . kounye a resous pwodiktif yo ki te ranje kont Pouvwa Santral yo te enòm. . . .

Sous: Paul Kennedy, *The Rise and Fall of the Great Powers*, Random House, 1987

9 Dapre Paul Kennedy, endike **yon** efè endistriyalizasyon Etazini te genyen sou Premyè Gè Mondyal la? [1]

Score

Seksyon B Redaksyon

Enstriksyon: Ekri yon redaksyon byen òganize ki genyen ladan l yon entwodiksyon, plizyè paragraf, ak yon konklizyon. Itilize prèw ki sòti pou *pi piti senk* dokiman nan redaksyon w lan. Sipòte repons ou ak reyalite, egzanzp, ak detay. Ajoute enfòmasyon ki sòti lòt kote.

Kontèks Istorik:

Ant Lagè Sivil la ak fen Premyè Gè Mondyal la, endistriyalizasyon te jwe yon wòl kwasan nan devlopman ekonomik, sosyal ak politik Etazini.

Sa w gen pou fè: Itilize enfòmasyon ki sòti nan dokiman yo epi ak konesans ou nan istwa Etazini, ekri yon redaksyon kote y ap mande w pou

- Diskite efè ekonomik, sosyal, *epi/oswa* politik endistriyalizasyon sou Etazini ant Lagè Sivil la (1861–1865) ak fen Premyè Gè Mondyal la (1918)

Gid:

Nan redaksyon ou a, asire ou

- Devlope tout aspè nan sa w gen pou fè
- Mete ladan l enfòmasyon ki sòti pou *pi piti senk* dokiman
- Mete ladan l lòt enfòmasyon enpòtan
- Sipòte tèm nan ak reyalite, egzanzp, ak detay
- Itilize yon plan òganizasyon lojik epi klè; mete yon entwodiksyon ak yon konklizyon ki pa yon repetisyon tèm nan

The University of the State of New York

Part I

REGENTS HIGH SCHOOL EXAMINATION

ISTWA AK GOUVÈNMAN ETAZINI

Madi, 16 Jen 16, 2009 — 1:15 pou 4:15 p.m., sèlman

FÈY REPONS

Gason

Fi

Elèv Sèks:

Pwofesè

Lekòl

Ekri repons ou yo pou Pati I an sou fèy repons sa a, ekri repons ou yo pou, Pati III Seksyon A nan tiliv egzamen an, epi ekri repons ou yo pou Pati II ak III Seksyon B nan tiliv redaksyon separe a.

- 1..... 26.....
2..... 27.....
3..... 28.....
4..... 29.....
5..... 30.....
6..... 31.....
7..... 32.....
8..... 33.....
9..... 34.....
10..... 35.....
11..... 36.....
12..... 37.....
13..... 38.....
14..... 39.....
15..... 40.....
16..... 41.....
17..... 42.....
18..... 43.....
19..... 44.....
20..... 45.....
21..... 46.....
22..... 47.....
23..... 48.....
24..... 49.....
25..... 50.....

FOR TEACHER USE ONLY

Part I Score _____

Part III A Score _____

Total Part I and III A Score []

Part II Essay Score _____

Part III B Essay Score _____

Total Essay Score []

Final Score (obtained from conversion chart) []

No. Right []

Ou dwe siyen deklarasyon ki anba a lè w fin pran egzamen an.

Mwen fin pran egzamen an. Mwen deklare mwen pa t genyen repons yo ak kesyon yo ilegalman alavans. Mwen pa t bay poul, mwen pa t pran poul pandan egzamen an.

Siyati

Decire la a

Decire la a

